

УДК 339.56.055

JEL Classification: L87

DOI 10.33244/2617-5959.4.2020.141-151

О. А. Фрадинський,
к.е.н., доцент, с.н.с.,
Університет ДФС України
ORCID ID 0000-0001-9093-5026

МИТНІ ДЕЛІКТИ У СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ ПОШТОВИХ ТА ЕКСПРЕС-ВІДПРАВЛЕНЬ: СУТНІСТЬ, ФОРМУВАННЯ І КЛАСИФІКАЦІЯ

Стаття присвячена питанням дослідження митних правопорушень у сфері міжнародного поштового обміну та експрес-відправлень. Зроблено висновок, що митні делікти у цій сфері є відносно новим різновидом митних правопорушень, який сформувався завдяки виникненню й розвитку міжнародного поштового обміну та полягає у здійсненні контрабандних дій і порушень митних правил із використанням засобів та можливостей поштового обміну та експрес-перевезень визначення митного делікту. Обґрунтовано доцільність виокремлення передумов їх вчинення на універсальні (притаманні для усієї митної системи) та специфічні (які несуть у собі ознаки, що впливають із особливостей функціонування міжнародного поштового обміну).

Ключові слова: митниця, делікт, контрабанда, порушення митних правил, міжнародний поштовий обмін, експрес-відправлення.

А. А. Фрадинский. Таможенные деликты в сфере международных почтовых и экспресс-отправлений: сущность, формирование и классификация

Статья посвящена вопросам исследования таможенных деликтов в сфере международного почтового обмена. Сделан вывод, что таможенные деликты в этой сфере относительно новый вид таможенных правонарушений, который сформировался благодаря возникновению и развитию международного почтового обмена и заключается в осуществлении контрабандных действий и нарушении таможенных правил с использованием средств и возможностей почтового обмена и экспресс-перевозок определения таможенного деликта. Обоснована целесообразность выделения предпосылок их совершения на универсальные (характерные для всей таможенной системы) и специфические (которые несут в себе признаки, вытекающие из особенностей функционирования международного почтового обмена).

Ключевые слова: таможня, деликт, контрабанда, нарушение таможенных правил, международный почтовый обмен, экспресс-отправления.

Метою статті є дослідження теоретичних та практичних аспектів здійснення митних правопорушень у сфері міжнародного поштового обміну.

Постановка проблеми. За останні 4 роки кількість товарів, що пересилаються в міжнародних поштових та експрес-відправленнях (МПВ та МЕВ), збільшилася майже

в сім разів та лише 2017 року міжнародними операторами доставки було завезено на митну територію України товарів на суму близько 1,3 млрд євро. При цьому 99 % із 29 млн посилок – із оголошеною вартістю до 150 євро, тобто такі, що не підпадають під оподаткування митними платежами.

Причиною цього стала зростаюча роль міжнародної інтернет-торгівлі, яка, в свою чергу, зумовлена розвитком ІТ-технологій та служб доставки товарів. Проте ця статистика засвідчує, що міжнародний поштовий обмін став однією із поширених схем тіншового імпорту в Україну без сплати законодавчо передбачених обов'язкових платежів. Щодня на одних і тих же фізичних осіб (іноді навіть без їх відома) приходять посилки з товарами заявленою вартістю до 150 євро, які потім не стають предметами особистого користування, а, навпаки, без сплати жодних податків продаються різними способами (у тому числі й з використанням мережі «Інтернет») через фізичних осіб-підприємців – платників єдиного податку. Крім того, поштовий обіг активно використовується для здійснення контрабанди та порушення митних правил.

Підвищення рівня ефективності управління у галузі державної митної справи в цілому та контролю за міжнародним поштовим обміном зокрема напряму залежить від виявлення, оцінки та протидії деліктним проявам в цих сферах державної діяльності. Адже митні делікти становлять вагомую частку в тіншовій економічній активності суспільства, прямо впливаючи на стан економічної та національної безпеки держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Донедавна питання вивчення митної деліктології у сфері міжнародного поштового обміну в українському науковому просторі носили епізодичний характер та розглядалися в загальному контексті існуючого стану речей у митній системі. Проте 2018 року Державною фіскальною службою України було замовлено виконання Науково-дослідним центром митної справи наукової роботи «Формування механізму аналізу ризиків при переміщенні (пересиланні) товарів через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях», в рамках якої науковцями було порушено питання митних правопорушень у цій галузі.

Серед зарубіжних дослідників варто відмітити напрацювання І. Очеретного (питання деліктної відповідальності); В. Останіна, Ю. Рожкова (митні ризики в системі делікт-менеджменту); В. Зажигалкіна (питання контрабанди з використанням ресурсів інтернет-торгівлі); Д. Афоніна (питання вчинення контрабанди з використанням засобів міжнародного поштового обміну) тощо. У цілому ж слід зазначити про маловивченість цього питання на науковому рівні як в Україні, так і за кордоном, що визначає актуальність дослідження.

Виклад основного матеріалу. Правовий термін «делікт» походить від латинського слова *delictum*, яке перекладається як «порушення», «проступок», «вина». У зв'язку з цим його використання в юридичній теорії та практиці здійснюється у двох значеннях:

– широкому розумінні – для позначення будь-якого проступку або правопорушення. Прикладом такого правопорушення у сфері міжнародного поштового обігу може бути факт вчинення порушення митних правил або ж контрабанди. Широке трактування цього поняття використовується нами в рамках нашого дослідження;

– вузькому значенні – усі діяння осіб, які суперечать законодавчим нормам та за які передбачено покарання у формі матеріальної (майнової) відповідальності. Наприклад – пересилання через митний кордон України в міжнародних експрес-відправленнях товарів, заборонених до такого пересилання законодавством України, а також пересилання у

міжнародних поштових відправленнях товарів, заборонених до пересилання актами Всесвітнього поштового союзу, – тягне за собою конфіскацію цих товарів.

Для з'ясування сутності деліктних правопорушень у сфері переміщення товарів через митний кордон із використанням МПВ та МЕВ доцільно з'ясувати передумови їх виникнення та існування. Формування митних деліктів сфери МПВ пов'язується із необхідністю дотримання кількох важливих умов при переміщенні товарів, таких як можливість видачі поштового чи експрес-відправлення лише з дозволу митного органу; обов'язковість дотримання заборон та обмежень, звільнення або нарахування митних платежів; порядок митного оформлення, який залежить від характеру відправки (для фізичних чи юридичних осіб, для особистих чи комерційних потреб) [1, с. 142]. На нашу думку, тут доцільно виокремлювати універсальні (притаманні для усієї митної системи) та специфічні (які несуть у собі ознаки, що впливають із особливостей функціонування міжнародного поштового обміну) передумови (табл. 1).

Таблиця 1

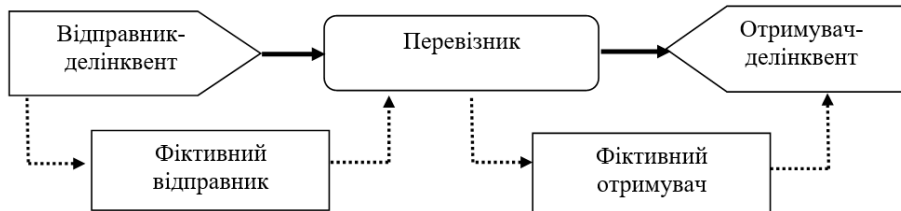
Характеристика передумов здійснення деліктів у сфері МПВ і МЕВ

Передумови	Змістовна характеристика
Універсальні	тінізація економічної активності суспільства за умов політичної та соціальної нестабільності і напруженості в країні
	проблеми в організації митного контролю в сфері МПВ та МЕВ
	недостатнє матеріально-технічне забезпечення органів доходів і зборів, що здійснюють контроль за переміщенням через митний кордон МПВ та МЕВ
	низький рівень взаємодії між органами державної влади, що здійснюють контроль за сферою зовнішньоекономічної діяльності, в тому числі – міжнародним поштовим обігом, та наявність прихованої нездорової конкуренції між ними
	схильність до проявів корупції окремих представників органів доходів та зборів
Специфічні	розвиток ІТ-технологій, що зробив доступною можливість купівлі товарів через мережу інтернет-магазинів у будь-якій точці світу
	зростання комп'ютерної грамотності населення
	розширення можливостей міжнародного поштового обміну, збільшення швидкості доставки товарів, замовлених в інтернет-магазинах, через розвиток усіх видів транспорту, створення транспортно-логістичної інфраструктури тощо
	перетворення поштових посилок, бандеролей, експрес-вантажів в ефективний інструмент мінімізації обов'язкових платежів при імпорті товарів з подальшим їх перепродажем на митній території України
	можливість маскуванню слідів деліктної діяльності в силу специфіки переміщення через митний кордон МПВ та МЕВ

Джерело: розроблено автором.

У контексті вищенаведеного визначення осіб, які залучаються до процесу здійснення деліктів у сфері державної митної справи, зокрема при здійсненні міжнародного поштового обміну, доцільно називати деліквенквентами (від лат. Delinquens – правопорушник) [5, с. 217]. Особливістю вчинення митних деліктів у сфері МПВ та МЕВ (рис. 1) є те, що,

як правило, існує дві сторони-вигодоутримувачі від здійснення протизаконної операції: відправник-делінквент та отримувач-делінквент. Вигода першого полягає в отриманні фінансового ресурсу в результаті вчинення митного делікту, а вигода другого полягає як у можливості особистого використання предмета контрабанди чи порушення митних правил (далі – ПМП), так і в подальшому їх перепродажу на внутрішньому ринку країни [7].

Рис. 1. Схема вчинення митного делікту у сфері МПВ та МЕВ

Джерело: побудовано автором.

Необхідною умовою для здійснення митного делікту у сфері МПВ та МЕВ є наявність перевізника, яким виступає оператор поштового зв'язку або ж експрес-перевізник, який, як правило, не володіє інформацією про протиправний характер вмісту відправлення. Для приховування реальних організаторів митного делікту (відправника та отримувача – делінквентів) часто використовуються фіктивні відправники та отримувачі МПВ та МЕВ, основна функція яких полягає у маскуванні незаконної операції через механізм дроблення та «розпилення» великих партій контрабандного товару, або ж зниження його вартості з метою уникнення сплати митних платежів.

Серед найбільш поширених підходів, пов'язаних з протидією девіантній поведінці делінквентів у межах митного законодавства, виокремлюють: попередження митних деліктів, профілактика митних деліктів, боротьба з митними деліктами, контроль за митними деліктами.

При вчиненні митного делікту у сфері міжнародного поштового обміну виділяють три основні етапи: підготовка до вчинення правопорушення; безпосереднє вчинення делікта; приховування слідів митного правопорушення [2, с. 30].

Механізм взаємодії цих етапів продемонструємо на прикладі контрабандного переміщення через митний кордон України спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації із використанням можливостей інтернет-торгівлі.

На першому етапі відбувається пошук закордонного інтернет-магазину, який продає товар, що є предметом контрабанди, після чого здійснюється онлайн-замовлення партії товару. У країні, для якої продавець товару є резидентом, зазначений предмет купівлі-продажу може не належати до категорії контрабандних. При цьому кожна зі сторін зберігає конфіденційність, використовуючи можливість роботи із чужих комп'ютерів (наприклад інтернет-кафе), створення фальшивих поштових скриньок, використання послуг підставних осіб тощо.

Після замовлення товару настає етап його оплати із використанням платіжних систем або електронних систем розрахунку. Для приховування правопорушення на цьому етапі є можливість створення одноразових віртуальних гаманців та застосування спрощеної ідентифікації при перевищенні встановленого ліміту платежів.

Після здійснення оплати покупець надає продавцю координати для доставки замовленого товару та мінімум особистої інформації для його отримання. Для приховування інформації про отримувача можливе використання підроблених документів або ж підставних адрес та осіб.

Результатом заподіяння шкоди в зв'язку із здійсненням делікту є виникнення деліктної відповідальності, умовами виникнення якої є [6, с. 15]:

– наявність шкоди або збитків. Це основна ознака деліктної відповідальності, без наявності якої деліктна відповідальність виникнути не може. Шкода і збиток виражається в несприятливих майнових або немайнових наслідках, які виникають для суб'єкта в результаті вчинення делікту. У нашому випадку шкода та збиток проявлятиметься через використання МПВ та МЕВ у схемах мінімізації митних платежів та (або) ж для контрабандного пересилання товарів, які створюватимуть загрозу здоров'ю та життю людей;

– протиправність дій, в результаті яких виникає шкода. Делікти у сфері МПВ та МЕВ характеризуються переміщенням предметів контрабанди з приховуванням від митного контролю або ж із декларуванням заниженої вартості товарів, що, в свою чергу, означає порушення кримінального або ж фіскального законодавства;

– наявність вини в діях делінквента. Вина полягає у розумінні особою недопустимості та протиправності своєї поведінки або дій та пов'язаних із цим наслідків. Як правило, основною формою прояву вини є прямиий умисел – коли особа усвідомлює протиправність та небезпеку своїх дій, передбачає реальну можливість і невідворотність суспільно небезпечних наслідків та бажає їх настання. Типовим прикладом таких дій у сфері МПВ та МЕВ є використання можливостей міжнародного поштового обміну для контрабанди наркотичних засобів, учасники якої усвідомлюють і протиправність такої діяльності, і її загрозу для суспільства, і бажають її вчинення;

– причинно-наслідковий зв'язок між протиправними діями та отриманою шкодою. Наприклад – пересилання предметів контрабанди в МПВ та МЕВ призводить до заподіяння шкоди як окремим громадянам (їх приватності, здоров'ю чи життю), так і суспільству в цілому (його фінансовій чи національній безпеці).

Структурно-логічну характеристику митних деліктів у сфері міжнародного поштового обміну наведено на рис. 2. Як бачимо, митні делікти створюють загрозу національним інтересам у цілому та митним інтересам – різновиду національних, забезпечення та реалізація яких досягається шляхом здійснення державної митної справи. Основними формами прояву митних деліктів на практиці є контрабанда та порушення митних правил.

Статтями 201 та 305 Кримінального кодексу України (ККУ) – «Контрабанда» та «Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів» – визначено, що під поняттям контрабанди розуміється переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю радіоактивних матеріалів, зброї або боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), частин вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації, наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів, культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин [3].

Рис. 2. Характеристика митних деліктів сфери МПВ та МЄВ

Джерело: авторська розробка.

Враховуючи чітке визначення предметів контрабанди у кримінальному законодавстві України, слід зробити висновок про можливість кваліфікації митного делікту лише за однією із «контрабандних» статей ККУ. На відміну від контрабанди порушення митних правил у митному законодавстві може кваліфікуватися за кількома статтями, які передбачають різну відповідальність за вчинені митні делікти.

Порушення митних правил є адміністративним правопорушенням, яке являє собою протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений МКУ та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх органам доходів і зборів для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем або контроль за якими покладено на органи доходів і зборів МКУ чи іншими законами України, і за які МКУ передбачена адміністративна відповідальність. Основними видами порушень митних правил при здійсненні міжнародного поштового обміну слід назвати: порушення режиму зони митного контролю; неправомірні операції з товарами, митне оформлення яких не закінчено, або з товарами, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем; недекларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення; перешкоджання посадовій особі органу доходів і зборів в доступі до товарів, транспортних засобів, документів; неподання органу доходів і зборів звітності щодо товарів, які перебувають під митним контролем; переміщення товарів через митний кордон України з порушенням прав інтелектуальної власності; переміщення або

дії, спрямовані на переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України поза митним контролем; переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю.

Переміщення з приховуванням від митного контролю – найбільш розповсюджений метод здійснення контрабанди за допомогою МПВ та МЕВ. Вибір цього способу визначається як суб'єктивними (особистісні характеристики контрабандистів – їх здібності, навички, уміння, життєвий та злочинний досвід), так і об'єктивними (вага, фізичний стан предмета контрабанди, його фасування та особливості переміщення) факторами.

Ще одним методом вчинення деліктів у сфері МПВ та МЕВ є переміщення товарів з недостовірним декларуванням (із заниженням вартості товару, що пересилається, або ж його фізичних чи хімічних властивостей) або недекларуванням – означає незаявлення митному органу у законодавчо встановленій формі інформації про товари, або ж заявлення недостовірних даних, необхідних для здійснення митних процедур.

Серед статей МКУ, що характеризують види порушень митних правил, є дві, які безпосередньо стосуються сфери МПВ, та каральною санкцією, за якими передбачено конфіскацію товарів та грошовий штраф у відсотках до несплаченої суми податків:

– стаття 473 «Пересилання через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях товарів, заборонених до такого пересилання» – пересилання через митний кордон України в міжнародних експрес-відправленнях товарів, заборонених до такого пересилання законодавством України, а також пересилання у міжнародних поштових відправленнях товарів, заборонених до пересилання актами Всесвітнього поштового союзу, – тягне за собою конфіскацію цих товарів;

– стаття 485 «Дії, спрямовані на неправомірне звільнення від сплати митних платежів чи зменшення їх розміру, а також інші протиправні дії, спрямовані на ухилення від сплати митних платежів» – заявлення в митній декларації з метою неправомірного звільнення від сплати митних платежів чи зменшення їх розміру неправдивих відомостей щодо істотних умов зовнішньоекономічного договору (контракту), ваги (з урахуванням допустимих втрат за належних умов зберігання і транспортування) або кількості, країни походження, відправника та/або одержувача товару, неправдивих відомостей, необхідних для визначення коду товару згідно з УКТ ЗЕД та його митної вартості, та/або надання з цією ж метою органу доходів і зборів документів, що містять такі відомості, або несплата митних платежів у строк, встановлений законом, або інші протиправні дії, спрямовані на ухилення від сплати митних платежів, а так само використання товарів, стосовно яких надано пільги щодо сплати митних платежів, в інших цілях, ніж ті, у зв'язку з якими було надано такі пільги, – тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 300 відсотків несплаченої суми митних платежів [4].

Аналізуючи відповідальність за вчинення митних деліктів у сфері МПВ, слід зазначити про її поділ на 2 складові частини:

– адміністративна, що застосовується при ПМП та полягає у накладанні штрафів (у відсотках до вартості товарів чи сум несплачених митних платежів) і конфіскації (товарів та транспортних засобів, які задіяні в процесі ПМП);

– кримінальна, яка передбачена за вчинення контрабанди та полягає у позбавленні волі на термін до 12 років та конфіскації майна [3].

Для кращого розуміння сутності митних деліктів доцільним є здійснення їх класифікації за найбільш яскраво вираженими ознаками, а саме залежно від:

- виду правопорушення – порушення митних правил, контрабанда;
- типу митного ризику – фіскальні (полягають у повному або частковому заниженні сум митних платежів, що автоматично означає недоотримання бюджетом податкових надходжень) та безпекові (формування яких становлять серйозну загрозу для державного устрою, життя і здоров'я громадян);
- способу вчинення митного делікта – переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю; порушення режиму зони митного контролю; пересилання через митний кордон товарів, заборонених до такого пересилання; переміщення товарів через митний кордон з порушенням прав інтелектуальної власності;
- типу міжнародного поштового відправлення – листи, поштові картки, бандеролі, спеціальні мішки з позначкою «М», дрібні пакети, відправлення з оголошеною цінністю, поштові посилки, згруповані поштові відправлення з позначкою «Консигнація», відправлення міжнародної прискореної пошти «EMS», експрес-відправлення – належним чином упаковані міжнародні відправлення з документами чи товарним вкладенням;
- типу суб'єктів, що задіяні в міжнародному поштовому обміні, – відправник, отримувач, експрес-перевізник, оператор поштового зв'язку, посадові особи органів доходів і зборів;
- видів предметів контрабанди або порушень митних правил – радіоактивні матеріали, зброя або боєприпаси (крім гладкоствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), частини вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації, наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги чи прекурсори або фальсифіковані лікарські засоби, культурні цінності, отруйні, сильнодіючі, вибухові речовини, товари, заборонені до пересилання через митний кордон;
- виду відповідальності – адміністративна (штраф, конфіскація товарів, транспортних засобів), кримінальна (позбавлення волі, конфіскація майна);
- резиденства суб'єктів міжнародного поштового обміну – делікти, вчинені резидентами (юридичні особи та їх відокремлені особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України з місцезнаходженням як на її території, так і за її межами; дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет; фізичні особи-резиденти – фізичні особи, які мають місце проживання в Україні [8]); делікти, вчинені нерезидентами (іноземні компанії, організації, утворені відповідно до законодавства інших держав, їх зареєстровані (акредитовані або легалізовані) відповідно до законодавства України філії, представництва та інші відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України; дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва інших держав і міжнародних організацій в Україні; фізичні особи, які не є резидентами України [8]);
- ступеня соціальної організації суб'єктів міжнародного поштового обміну – індивідуальні та групові;
- періодичності вчинення – разові, епізодичні, постійні;
- обсягів заподіяної шкоди – у значних обсягах (до 1 000 розміру податкової соціальної пільги); у великих обсягах (від 1 000 до 3 000 розміру податкової соціальної пільги); в особливо великих розмірах (більше 5 000 розміру податкової соціальної пільги).

Висновки. Таким чином, аналіз та узагальнення законодавчого та наукового матеріалу дає змогу зробити висновок, що митні делікти сфери міжнародного поштового обміну та експрес-відправлень – це відносно новий різновид митних правопорушень, який сформувався завдяки виникненню та розвитку міжнародного поштового обміну та полягає у здійсненні контрабандних дій і порушень митних правил із використанням засобів та можливостей поштового обміну та експрес-перевезень.

Пропозиції, пов'язані із вдосконаленням митних формальностей у сфері міжнародного поштового обміну, необхідно розглянути в контексті трьох напрямів – обміну попередньою митною інформацією, встановлення більш жорстких лімітів щодо переміщення МПВ та МЕВ, постмитного аудиту. Попереднє митне інформування полягає у наданні операторами поштового зв'язку та експрес-перевізниками відповідним митним органам завчасної інформації про переміщення товарів у МПВ та МЕВ, необхідних для цілей митного контролю. Встановлення більш жорстких лімітів щодо переміщення МПВ та МЕВ передбачає зменшення вартісних, вагових та кількісних обмежень у сфері міжнародного поштового обміну. Діяльність підрозділів постмитного аудиту повинна бути направлена на виявлення системних порушників митних правил у сфері міжнародного поштового обміну шляхом контролю за діяльністю фізичних та юридичних осіб, які активно використовують міжнародний поштовий обіг у своїй приватній чи господарській діяльності, перепродуючи отриманий безподатково товар на внутрішньому ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Афонин Д. Н., Осипов Д. И., Прусак Э. И. Контрабанда наркотических средств, пересылаемых в международных почтовых сообщениях. *Экономические отношения*. 2017. № 1. С. 135–142.
2. Жажигалкин В. Е. Механизм совершения контрабанды сильнодействующих средств с использованием интернет-ресурсов. *Наркоконтроль*. 2018. № 2. С. 30–32.
3. Кримінальний кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 05.04.2001 № 2341-III (зі змінами). URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/print> (дата звернення: 30.09.2020).
4. Митний кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 13.03.2012 № 4495-VI (зі змінами). URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 22.09.2020).
5. Останин В. А., Рожков Ю. В. Таможенные риски деликт-менеджмента в системе обеспечения экономической безопасности России в условиях нарастания глобальной неопределенности политических рынков. *Вестник Московского университета МВД России*. 2016. № 7. С. 216–220.
6. Очеретный И. С. Деликтная ответственность. *Отечественная юриспруденция*. 2017. № 1. С. 14–19.
7. Панферов Р. Г. Данные о предмете контрабанды наркотиков, перемещаемых в международных почтовых сообщениях. *Наука и практика*. 2016. № 2(67). С. 87–88.
8. Податковий кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами). URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 22.09.2020).

REFERENCES

1. Afonin, D. N., Osipov, D. I., & Prusak, E.I. (2017). Kontrabanda narkoticheskikh sredstv, peresyлаemykh v mezhduнародnykh pochtovykh soobshcheniiakh [Smuggling of drugs sent in international mail]. *Ekonomicheskie otnosheniia – Economic relations*, 1, 135–142 [in Russian].
2. Zazhigalkin, V. E. (2018). Mekhanizm soversheniia kontrabandy silnodeystvuiushchikh sredstv s ispolzovaniem internet-resursov [The mechanism of smuggling powerful funds using Internet resources]. *Narkokontrol – Drug control*, 2, 30–32 [in Russian].
3. Kryminalnyi kodeks Ukrainy : pryiniaty 05.04.2001 № 2341-III [Criminal Code of Ukraine from April 05 2001, no. 2341-III]. (2001, April 05). URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/print> [in Ukrainian] (accessed September 30, 2020).
4. Mytnyi kodeks Ukrainy : pryiniaty 13.03.2012 № 4495-VI [Customs Code of Ukraine from March 13 2012, no. 4495-VI]. (2012, March 13). URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> [in Ukrainian] (accessed September 22, 2020).
5. Ostanin, V. A., & Rozhkov, Yu. V. (2016). Tamozhennye riski delikt-menedzhmenta v sisteme obespecheniia ekonomicheskoy bezopasnosti Rossii v usloviakh narastaniia globalnoy neopredelennosti politicheskikh rynkov [Customs risks of tort management in the system of ensuring Russia's economic security in the context of growing global uncertainty in political markets]. *Vestnik Moskovskogo universiteta MVD Rossii – Bulletin of the Moscow University of the Ministry of Internal Affairs of Russia*, 7, 216–220 [in Russian].
6. Ocheretnyy, I. S. (2018). Deliktnaia otvetstvennost [Tort liability]. *Otechestvennaia yurisprudentsiia – Domestic jurisprudence*, 1, 14–19 [in Russian].
7. Panferov, R. G. (2016). Dannye o predmete kontrabandy narkotikov, peremeshchaemykh v mezhduнародnykh pochtovykh soobshcheniiakh [Data on the subject of the smuggling of drugs transported by international postal messages]. *Nauka i praktika – Science and practice*, 2(67), 87–88 [in Russian].
8. Podatkovi kodeks Ukrainy : pryiniaty 02.12.2010 № 2755-VI [Tax Code of Ukraine from December 02 2010, no. 2755-VI]. (2010, December 02). URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [in Ukrainian] (accessed September 22, 2020).

O. A. Fradynskiy. Customs delicts in the field of international postal and express shipments: essence, formation and classification

Customs torts account for a significant share in the shadow economic activity of society, directly affecting the state of economic and national security of the state.

The purpose of the paper is research of theoretical and practical aspects of committing customs offenses in the field of international postal exchange (IPE).

The theoretical and methodological basis is the domestic legal framework, scientific works of domestic and foreign scientists and practitioners, statistical information of the State Customs Service of Ukraine. The results of the study were obtained through the use of a dialectical method of cognition of phenom that have a legal and economic nature and relate to approaches to customs control and registration of international postal exchange. As a result of applying the method of analysis, approaches to the classification of customs torts in the field of international postal exchange were outlined.

It is noted that customs delinquency in the field of IPE is a relatively new type of customs offenses, which was formed due to the emergence and development of international postal

exchange and consists in smuggling and violations of customs rules using means and opportunities of postal exchange and express transportation to determine customs delinquency. The expediency of separating the preconditions for their commission into universal (inherent to the entire customs system) and specific (which bear the features arising from the peculiarities of the functioning of international postal exchange) is substantiated. Prerequisites for the occurrence of customs torts in the international postal exchange should be divided into: universal (inherent in the entire customs system) and specific (which have features arising from the peculiarities of the functioning of international postal exchange). It is advisable to classify them according to the most pronounced features: depending on the type of offense; depending on the type of customs risk; depending on the method of committing a customs tort; depending on the type of international mail; by type of entities involved in international postal exchange; by types of contraband or violations of customs regulations; depending on the type of liability; depending on the residence of the subjects of international postal exchange; depending on the degree of social organization of the subjects of international postal exchange; by frequency of commission; depending on the amount of damage.

The scientific and methodological apparatus for the study of customs torts in the field of international postal exchange has been expanded by providing an author's definition of this phenomenon, outlining the preconditions for its formation and classification. Proposals have been developed to improve customs formalities in the field of international postal exchange in the context of three areas – the exchange of preliminary customs information, the establishment of stricter limits on the movement of international postal and express shipments, post-customs audit.

Key words: *customs, tort, smuggling, violation of customs regulations, international postal exchange, express shipment.*

Стаття надійшла до редакції 1 жовтня 2020 року